

ДЛАНОВИ

СРПСКА ЧИТАОНИЦА
„ЛАЗА КОСТИЋ“ СЕМБОР

ДЛАНОВИ
Миладин Дабетић

Издавач:
СРПСКА ЧИТАОНИЦА
„ЛАЗА КОСТИЋ“

За Издавача:
Борислав Аврамовић

Рецензент:
Александар Лабан

Лектура и коректура:
Александар Лабан

Дизајн корица и илустрације:
Горан Витановић

Слог и прелом:
Горан Витановић

Тираж:
300

Штампа:
I stuff Београд

ISBN 978-86-86903-17-4

Миладин Дабетић

ДЛАНОВИ

Београд, 2024.

*Моји дланови постоје само због вас
Огњену, Исидори и Тањи*

Copyright© by Miladin Dabetic, 2024.

Ова публикација, у целини или деловима,
не сме се умножавати, прештамповати или преносити
у било којој форми или било којим средством
без дозволе аутора или Издавача, нити може бити
на било који други начин или било којим другим средством
дистрибуирана или умножавана без одобрења аутора или Издавача.
Сва права за објављивање ове књиге задржава аутор
и Издавач по одредбама Закона о ауторским правима

"Требало би чекати и скупљати смисао и сласт целог свог живота, и то по могућности дугачког живота, па бисмо онда, сасвим при крају, можда били кадри да напишемо десет редака који су добри. Јер стихови нису осећања, како то људи мисле (осећања имамо довољно рано) – него су искуства. Ради једног јединог стиха потребно је видети многе градове, људе и ствари, потребно је познавати животиње, потребно је осећати како птице лете и познавати онај покрет са којим се мали цветови ујутру отварају.

Треба се моћи сећати путева у непознатим крајевима, неочекиваних сусрета и растанака које смо дуго гледали како се ближе – сећати се дана из детињства, који су још неразјашњени, родитеља које смо виђали кад су нам приређивали радости и које нисмо схватали (била је то радост намењена неком другом), сећати се дечјих болести, које тако необично почињу са толиким дубоким и тешким преображајима, сећати се дана у тихим, суздржаним собама и јутара на мору, мора уопште, многих мора, ноћи проведених на путовању, ноћи што су суморно стремиле увис и одлетале са звездама – али још није довољно ако нам је дато да на све то мислимо. Треба имати успомене на многе љубавне ноћи, од којих ниједна није наличила на другу, на крикове породиља Али потребно је бити и поред самртника, седети поред мртваца у соби са отвореним прозором и шумовима што наилазе на махове.

А није довољно још ни то што имамо успомене. Потребно је моћи и заборавити их кад их има сувише, и треба имати

велико стрпљење и чекати да оне поново наиђу. Јер саме успомене још не чине оно што ми желимо. Тек када постану крв у нама, поглед и покрет, безимене, тако да се више не могу разликовати од нас самих, тек онда се може десити да у једном веома ретком часу прва реч једнога стиха искрсне међу њима и потече из њих.“

Из романа "Записи Малтеа Лауридса Бригеа", Рајнера Марије Рилкеа.

УДАХ СЛОБОДЕ

Живи сваки дан као да је задњи
Сутра већ можда нећеш бити ту
Живи како желиш, наругај се казни
Хватај руком срећу за пут према рају

Живи сваки дан заборави јуче
Јер то што је било не враћа се више
Потрчи кроз живот ко пуштено куче
Осети како слобода дише

Живи сваки дан као да је задњи
Јер можда већ сутра дођеш своме крају
Живи као ветар, наругај се патњи
Хватај руком срећу за пут према рају

ТУГА

На милиметар сам од самоће твоје
Док ми прсте грчи ова хладна зима
Пузим кроз сећања, бројим неспокоје
У нескладу срећа у тугу се слива

Пробило је иње танку потку душе
Изгребане мисли вуку према болу
Магле држе стражу док опако гуше
Сећања сливена у свом непреболу

А тако је тешко када време крене
Кроз стројеви корак да закива мисли
Отварање врата из маште ме прене
Дал` си можда дошла, молим те размисли

МИРИС ДУШЕ

Јесам ли ти рекао да време стоји
када ме потопиш у твоје црне зенице
да губим осећај за тежину
док у њима безбрижно плутам
Јесам ли ти рекао да ми мисли
заује као веселе мале пчелице
кад у твоје медоносне усне
јутром залутам

Јесам ли ти рекао да не видим
даље од носа када те сретнем
и да су ми видици затворени
од твоје прелепе бисте
Јесам ли ти рекао да ми изгледаш
као принцеза поноса пред којом
увек понизно клекнем
не би ли осетио мирис
твоје душе чисте

Јесам ли ти рекао
да сам те у сну звао луд од среће
што доброту од тебе примам
Јесам ли ти рекао
да сам ти кораке крао
само да те у срцу
доживотно имам

ВЕЧИТА ЉУБАВ

Када све утихне
онако у трену
и тишина постане зид
који дели душу на два дела
Кад се и птице прекрију лишћем
од стида и срамоте због изговорене речи
која злобу буди
Постаћеш сенка своје сенке
гроб у незнању мученика
што разлог бесмисла тражи
у тихом љуљању бремените колевке
кад завијори презир за животом
и неверне усне почну да дрхте
због гладних лажи што плунуше
на свете путеве ходочашћа
Због чега знаци поред пута засмрде
псећим ознакама што пре тебе прођоше
у последњој секунди првог мрака
Схватиш да нису важна даривања
и лажи што се сливају по бреговима
вечитог трагања за истином и вером
У искрама овоземаљског покајања

Зато

Удахнеш
мирно
као галеб кад зарон направи
због глади за рибљим репом

Издахнеш
снажно
као орао кад крилима ветар направи
над уском улицом слепом

Схватиш да је само љубав вечита
која те увек води на праву страну
а све остало ће заувек остати
у свом плитком блату
као безвредни кликер бачен
у вечитом котрљању

СВЕТИ КРСТ

Врело је на мојим длановима
Танко исијава знак светога крста
И као у најлепшим сновима
Дуже се рука, скупљена у три прста.

Веру на чело да обележи
Спусти се анђелу у крило
Са десног на лево раме прелети
Буди дух свети и моје било

Дуже се рука за помирење
Заведеној браћи да остави траг
Душама блудним на прочишћење
Доведе залутале на олтарски праг

Пред ким смо сви исти сем Господа
Где суди мач огњени и оштра стрела
Где се поруге бришу са рода свога
Где је крв Исуса и хлеб његовог тела

Врело је на мојим длановима
Танко исијава знак Светога Крста
И као у најлепшим сновима
Дуже се рука, скупљена у три прста

БУДНО ОКО

Залутала зора у предграђе страха
Лагано се шуња док улице буди
Струнили се снови у гомиле праха
Ускоро ће сунце мраку да пресуди

А то будно око што заспало није
Навикло на тмину кроз куцање сата
Једва чека дана да се њим умије
И мемљивој соби да залупи врата

А дан ко и сваки, један другом сличан
Мера је животу који је све краћи
Чак и кад загрми није необичан
Прати те у стопу, не мош` му умаћи

И све до вечери притиска рамена
Кад кревету приђеш он се тек тад смири
Загри те опет мемла безвремена
Опет чекаш јутро да зраком провири

Тако све у кругу исте учмалости
Жеља покривених паучином тешком
Без излаза из тескобе оштре ти лудости
Вучеш ланце дана само својом грешком

ДОБРОДОШЛИ

Докле си био
Ја до самог краја
А где је твој крај
Е, мој крај је...
Тамо где тополе престају да њишу
Тамо где се настављају сновиђења
Тамо где ласте у нестајању репом пишу
Тамо где нема суза и сви чекају кишу
Тамо где се хватају снопхватице
Тамо где се легу рајске птице
Тамо где се камење осмехом буди
Тамо где се од среће често полуди
Где погледом пређеш цео живот прошли
И све стане у једну реч...

ДОБРОДОШЛИ

МАЛИ КЕР

Закључио мали кер
Да му живот није фер
Јер је стално на узици
Другари му по улици
А он само жмирка, гледа,
Одвезати му се не да
Јер ће остати без хране
Сиромах ће да постане
Или нека луталица
Није томе присталица

Зато смисли један план
Да оствари сам свој сан
Увече кад свици сјаје
Кад престану све те граје
Искрашће се из дворишта
Покрај старог стоваришта
Па ће кренут у тај свет
Негде око пола пет
Тад ће газда да задрема
Неће видет' да га нема
Тако рече и уради
Не ради то он због глади
Већ да види нешто ново
Узица му ко олово
Стално стиска, стално вуче
Какве муке трпи куче

Невоља је сада тешка
Још кад почне да се чешка
Због бува тих напасника
То је страшна неприлика

Прође глава кроз ограду
Упути се он ка граду
Дуго репић, сав је важан
Још весео и куражан
Што је сада на слободи
То му прија, ух што годи
Значи тако живи свет
А он везан ко уклет
Баш му годи кад је ван
И што гази кроз свој план.

Тако шета и скакуће
Далеко од своје куће
Гледа лево, гледа десно
Знатижељно и несвесно
Истражује тај нов свет
Са својих ноктију шест
С језика му цури бала
Е нека је збрисо вала
Баш је било крајње време
Да се живот преокрене

Загледан у први излог
Дочека га козји рог
Прободе га ко сто шила
То се свиња обесила
А тек глава од говеда
Сада она њега гледа
Поред ње је нека овца
Као да му нешто звоца
Кучету се зграну лице
Када виде кобасице
Боже мили шта се ради
Баш је тешко бит у глади
Крену куче насумице
У страху му беше лице
Не беху му баш по мери
Велики облакодери
Ни знакови од три метра
Ауспух ко уздах ветра
Гуме, штикле, тротинети
То се неко њему свети

Што побеже из дворишта
Излет му не вреди ништа
Хтело се прошетат' мало
Изгледа му све пропало

Сад већ поче да га гуши
Цео план му се уруши
Није знало шта се крије
Ван дворишта и капије
Само му је било стало
Да провири њушком мало
И провери како живе
Пудле беле, браон, сиве
Да ли њима ишта смета
На ивици врелог лета
Ал прође га брзо воља
Узица је много боља
Од слободе што се нуди
Само му се страх пробуди
Па ти гласи што говоре
Шта ћеш овде мали створе
Зар ти не знаш црни сине
Све ужасе околине
Мислиш да је овде лако
И живи се Бог зна како
Чак и липе некад реже
Стркну керче и побеже

ПОЉУБАЦ ОД ПЛИША

Твој пољубац пуног плиша
Заиграо на образу
Док га није хладна киша
Обрисала у пролазу

ДЕЦА ИСТЕ МАЈКЕ

Моје срце плаче за том мртвом земљом
Којом барут хода и камење дроби
Ту самртни ропец сакривен под мемлом
Вуче танку кичму мермерној утроби

Моје срце плаче за том земљом мртвом
Што гробове згрће ко стогове сена
И над сваком бледом и недужном жртвом
Крст од старог храста ставља до имена

А све су то деца једне исте мајке
Уз три прста соли одрасто је сваки
Подојени звуком жица балалајке
Сад се мртво грче у дубокој раки

Моја душа тиња ко воштана свећа
У молитви грца док прстима скида
Црну земљу с лица младога пролећа
Уз јецај ко мајка што за сином рида

Зар истина увек мора бит' крвава
Зар се куће граде сама да се сруше
Зар вам није доста срушених цркава
Где голуби мира нетрагом прхнуше

Узалуд се сада гњече моји прсти
Са охолом тугом што зидове руши
Тиха језа траје све док се некрсти
Са ђаволом сладе напаћеној души

А ничија није горела довека
Све је само до нас, све је до човека

БРШЉАН

Ту на листу од бршљана сва времена исписана, и ратови и победе, неспокоји једне среде, сва љубавна миловања, стидни погледи из грања, звоници ту право стоје, звоне своје славопоје, прелећу их зебе птице, месец гледа нетремице, тврда рала и волове, ловце како дивљач лове, и колевке малих беба, што падају као са неба, док их кљуном роде прате, у вечерње касне сате

Ту на листу од бршљана, трагови су партизана који газе стројев корак, просипају отров горак, а са друге стране листа пече рана од балиста, још се види колски траг, краљ напусти кућни праг, па уз Дрим и низ Бистрицу пристиже у Подгорицу. Та је зима била врела од крвавих људских тела, чува бршљан још тих прича, што крваре врхом бича

Ту на листу од бршљана, уписане многе смрти, што у своме мимоходу ломе овај живот крти, па се бршљан свија меко и побели као млеко, сву мајчину тугу цеди, на камени образ бледи, где јој ране од жалости покривају дечије кости, које трагом црних зала опеваних уз гудала, злу судбину даље пишу на ономе црном плишу, што вијори изнад глава на колена поковава

Ту на листу од бршљана после смрти свадбе крену, све веселе и радосне прелепе у су времену

ВЕТАР

Јутрос је оштри ветар у мене ушао
Северно хладан као сечиво мача
Невољно његове речи сам слушао
Скорене на врху оштрице бријача

Стајао сам мирно, уши напуњене
Гомилом отровних кудеља вуне
Није стигао на смрт да се закуне
Или нисам могао да га разумем

Рече да нисам вредан његовог фијука
Црних ластавица што језде кроз равницу
Забодена у живот њушка пијука
Миран као змија кад мења кошуљицу

Намах нестале кроз празан ходник
Сенком коју више нисам видео
Иза њега остаде мали светионик
Као споменик срећи за којом сам жудео

ПОНОС

Зарастао у коров своје младости
И даље грамофон за собом вуче
Хола увек пун животне радости
Само да још који дан срећи извуче

Све његове сенке држе се за руку
И прате га тихо по каменом путу
Хладне га кише по лицу туку
Он поносно лута у громби капућу

Челом високо као кад се лети
Показује своју тренутну адресу
Никога не мрзи и ником не прети
Своју игру игра у староме дресу

И баш га брига шта ће други рећи
Он зна да полети све и да га држе
Кад у нешто верује, он ће кањон прећи
Летети ка циљу све брже и брже

Не жели да буде као што су други
Остарели, сами са доста сујете
Он се смеје својој другарици туги
Срећан што кроз живот иде као дете

САМОВАЊЕ

Чему спознавање нечега
Ако то води бесмислу
Чему слова и хартије
Ако се све не силу променити може
Чему вера у свевишњу правду
Ако и ту црна рука печат стави
И све се одмах заборави.

Зар је то истина
Зар је то наос нашег живота
Да ли се у том трагању треба потрошити
Да не знаш коме си платио
А цена велика
Као кућа
Као мост
Као рупа без дна
Без краја
Без икакве искре
која би те довела до раја.

Залутам тако
Сам себи у главу
Па од страха
Да ме случајно не виде
Затворим се у очи своје

И ћутке пребирам тренутке
Те свилене потере која ме прогања
Залутао
Заблудео
Занемео
Шкропим своје мисли жељама
Између бестрага
И нових потрага
Између празних шкриња
И пуних бисага
Што носе тешко камење
Сизифу на радост
За још једну промашену младост
Што се мора соколити
Да није све изгубљено

А онда ми се ноћу јави
Црна птица
Сва у камен окићена
Од ђавола подмићена
Код очију гнездо прави
Само да ме не остави
Да самујем сам у леглу

ИМА НАС

Има нас
Који на камен гледају као на јастук
А густо шибље купине им је покривач

Има нас
Који од корњачине коже правимо прслук
А језик змије нам је кратки обарач

Има нас
Који се крстимо на врелом уљу
А сваки залогај хлеба нам је чемерно горак

Има нас
Који сакрију јато ластва под кошуљу
Само да би успорили свој одбегли корак

Има нас
Који никад рођену мајку видели нисмо
Жмурили смо да је оком не би повредили

Има нас
Што зарад правде најгора недела учинисмо
Да би двоглаве аждаје истином победили

ЧИЗМА РАТА

Опет се чизмом тражи правда
Гусенице тенкова газе образ
Невини народ у огњу страда
Испаљене чауре сад су путоказ

Колоне босоногих лагано крећу
Са три стране сатана гризе
Цео свој живот стрпали у врећу
Који нема назад и нема репризе

Плачу балкони за срушеним кровом
Играчке расуте по гомили шута
Све се своди на трку за ловом
По којој је људска крв просута

И бели голуб сада је у замци
Срезаних крила погнуо главу
На хладном мору пуни су чамци
Одбеглих који не желе славу

А у славу победе увек све почиње
Крваве очи не виде кулисе
Које ће пасти на плећа сиротиње
И покрити маглене ратне обресе

Кад се све смири и престане бука
И тишина прошета изрованим пољем
Колоне мајки копљима јаука
Оградиће гробове жицама и кољем

За наук свима што срушише свет
Утеху сузи мајци што плаче
Зар је човек толико проклет
Да гази слободу све јаче и јаче

СЕЋАЊА

Дођу тако неки дани
Када не знаш куд са собом
Па се играш крени стани
По барама шљапкаш водом

Дођу тако ти тренуци
Свог детињства кад се сетиш
Тешког хода ко по муци
У љубави кад полетиш

Дођу тако ти трагови
Ко вучији у планини
Смирили се сви врагови
Мирно море на пучини

И остане само сета
Како је то било некад
У безбрижност тог детета
Да ли ћу се вратит икад

.

ХВАЛА ТИ МАЈКО

Хвала ти мајко
Што подаде свилу твоју
Мојој души у повоју
И извади нетремице
Срце своје за спас моју
Показа ми пут за наук
Којим ходих све године
Опрости ми сав несташлук
Ко што умеш пољуби ме
Помилуј ми косу седу
Сачувај у дрвореду
Поглед мој у недогледу
Што будућност тражи своју
Пише живот на разбоју
Од квргавих кудељица
И од твога милог лица
Док самујем у самоћи
А знам да ћеш мени доћи
Ширит руке, грлит нежно
Погледати неизбежно
Рећи коју за утеху
Да разбијеш моју сету
Што ми ноћу сан покрива
Кад ме узме ватра жива
Сачувај ми памет ову
Меким дланом скупи боју
Што се изли по мислима
Као туге посестрима
И ко увек ма где била
Сакриј ме под своја крила

ИСПОВЕД

Осени се крсним знаком
У молитви
Са три прста такни искром
Образ чисти
У обзорје напој вером
Душу бистру
И целивај снагом јаком
Руку Христу

За смрт Сина метаниши
На колена
У дланове ти запиши
Сва имена
Па их предај Богу милом
Спрам кремена
Нек тамјаном замирише
Врт Едена

Воздигни се све до неба
у молитви
Нека заигра песмом звона
Живот крти
Спознај снагу исповеди
Кроз истину
Кад из душе грех исцели
Божјем сину.

Само тако спас добићеш ВАИСТИНУ

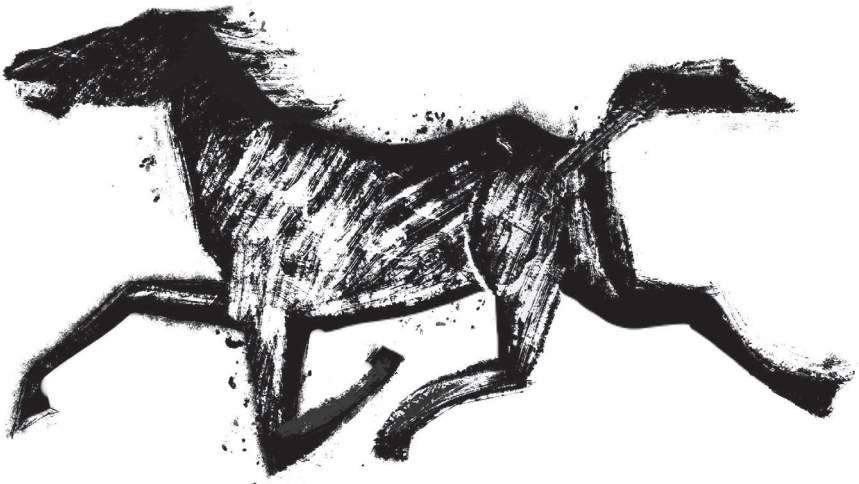

КАД СРЦА УЗДИШУ

Слушам како дишеш док навлачиш снеге преко устајалог мрака
Можда писмо у сну пишеш
које те носи судбини
усамљеног дечака
Што на обали језера баца каменчиће
као скакутаве пловке
И цеди срце у тамноплаво мастило твоје налив оловке
Не, није ветар крив што су окна прозора умазана од љубави
Његов огртач сив прекрио је малено срце што крвари
Док коњи који прелећу узану стазу
низ коју клизи последња жеља
Копитима меко газе памук што га чува
твоја плавозелена постеља
Где виле и вилењаци
прелазе границу
ка небеској станици
Где су војници мале трумпете
у плехано војној музици
По којој љубав маршира пред изгубљеним срцима што уздишу
Када на пролеће замиришу писма
која о нашој љубави пишу

БЕСПУЋА

Умреће једнога дана сви моји страхови
И бриге ће стрпљиво чекати на свој ред
Развући ће их пастири и њихови штапови
По прабини беспућа, кроз тај простор блед
Изумреће једнога дана све моје сузе
Које су капале на облаке сиве од бола
Пратиће их музика на сплаву медузе
Судба ће исцурети на коцку кафанског стола

НИКО ГВОЖЂЕ НЕЋЕ САВИТ

Тешко ли је Боже мили
Гледат прсте док се ломе
Мушке главе како пузе
У том глибу великоме

Слушат неке седе главе
Како памет просипају
Ког да пусте ил оставе
Туђом главом се играју

Па спискове неке чине
У зноју се вас дан шкропе
Кажу све ће да учине
Јер су део Еуропе

Прогласише ковид фри
На понос и дику вођи
А то што у лонцу ври
Још се крчка, ну подложи

Могу Немци и Енглези
Могу Турци и Рвати
Могу чак и Холандези
Само Србин још да схати

Не треба им братска рука
Историју нову пишу
Сад им само једна мука
Како цркву да избришу

Црне псе су развезали
На народ их напудали
Барјаке су размотали
На Зеленој трансферзали

Али није народ марва
Неће се тек тако смирит
Него ће ко свака ларва
У лептира се претворит

Па крилима својим меким
У гомили крст направит
Дошло време, све се бојим
Нико гвожђе неће савит

ПУЖ

Пожелио један пуж
Своју кућу да промени
Напустио родни Спуж
Махну руком деци, жени

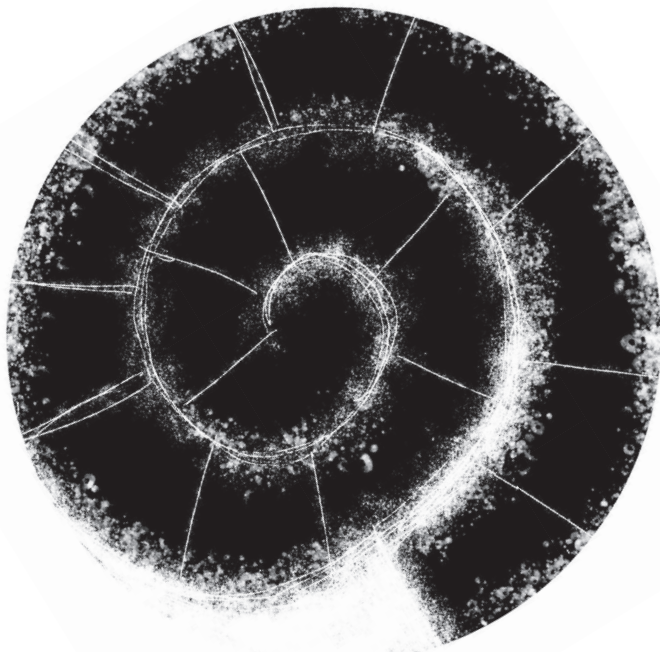
Па проскита улицама
Тражи брата сличног стаса
Занет својим бубицама
Мисли да је виша раса

Па наиђе на бркатог
Господина пужа Барског
Намрштеног и рогатог
Ал изгледа правог царског

Запита га да л' би хтео
Кућу своју да замени
У очи се он заклео
Све ће платит до јесени

Погледа га стари брка
Не верује шта га пита
Узе кафе још два срка
Са осмехом приупита

А зашто бих ја мењао
Ову моју кућу стару
На њу сам се навикао
Ко божанство у олтару

То је моје благо свето
То је моја отаџбина
Била зима или лето
Мени је у њој милина.

Чему твоја луда жеља
Да промениш топли дом
И вечера и постеља
Била би ти лоша с њом

Зашто туђим да се китиш
Код очију остат слепац
Осврни се зар не видиш
Да ти се већ спрема венац

Зашто образ свој продајеш
Као змија кожу скидаш
Темељ куће што издајеш
Сутра ћеш да плачеш, ридаш

Узалуд ти пусти снови
Нећеш такве куће наћ
Своје се највише воли
Немој постат пуж голаћ

Зачуди се пуж на томе
Па зар тако да му каже
Не верује оку своје
Мисли да га стари лаже

Па промисли мало главом
Можда ипак није време
Не граби се туђа кућа
Свако носи своје време

СРЦЕ НА ДАР

Хватам се као пахуља за бор
О чипку танких ти трепавица
И чујем малих врабаца хор
Како цвркућу из твојих зеница

А обрис мог лица стаклен
Пролази маглом јутрења
Смислио сам план паклен
Да љубав спасим од уништења

Успавану те држим у облацима
На којима перје је посуто
молитву бројим корацима
Док ти доносим срце
Из груди тргнуто

ЧУДНО ОПЕЛО

Ако некада сахраниш себе у себи
Немој ме звати на то чудно опело
Тада ћу на обали душе твојим именом хранити
голубове који ће га кљуцати халапљиво и врело

Бићу заузет другим стварима
Чистићу душу од горких предсказања
Шетаћу уморне жеље сивим кулоарима
И побећи од твог позива на облаку путовања

Стопалима ћу миловати полеглу пшеницу
што у загрљају јесени чека на рођење
Пијан уз благу несаницу нећу чути тај позив
за још једно необично упокојење

Ако због тога сахраниш и мене у себи
Неће то бити први пут, верујући теби
Вечито падам кроз тај клизави олуц
На крају излазим још више ћакнут

ГОРЧИНА

Шта се згоди у човеку
Да негде по старе дане
Одгонета загонетку
И отвара старе ране

Шта се деси у тој глави
У године када зађе
Да крвари сав заборав
Каква га то мука снађе

Да не воли себе самог
Љути се на сваки корак
Све кад нема неки разлог
И шећер му буде горак

Жену гледа ко крвника
Свака реч га сад уједа
Нема другог противника
Оштро сваки покрет гледа

Шта се роди у године
Када само смирај чекаш
Па извлачиш крхотине
Никоме их више не даш

КАМЕН

Стара врата држи један црни камен
Хладаном тишином своју причу чува
Нико му руку не ставља на раме
Мислећ да је мртав због свога расула

А кад треба темељ саградити тврди
Или кола спасит да оду низ страну
Ту се сете њега, он је тада први
Поткочити бриге да занавек стану

Мој камени друже настави да живиш
Тихуј у свом свету поред старих врата
Кад од сунца пукнеш, ил` од зиме цвилиш
Јачи је твој образ од нечијег злата

Мој камени друже са снагом човека
Тихуј у свом свету хладнога времена
Кад се чује вриска, ил` зачује дрека
Заломи у главу, макар због имена

ДЛАНОВИ

Загледан у међе на длановима
Обрис судбине своје тражим
Тражим тајну о будућим сновима
У тим дубоким линијама снажним
Свака линија ко посебна река
Своме увиру негде жури
Кроз дубоки кањон с хиљаду препрека
Као понорница се у длан загњури
Час се покаже, па кратко нестане
Прекида нити на танкој кожи
Ал' у рано јутро весело осване
И свака се с другом уредно сложи
Линије срца, живота, судбине
Свака за себе носе своју причу
У њима скривени тренуци истине
По којима нове тврђаве ничу
Одједном нетрагом нестаје слобода
Прекинута грана срца на то указује
Надолази плима, где ватра и вода
Носе све пред собом, док лавез се чује
Непрестано, јако, све јаче и јаче
Ударају гусенице о дланове моје
Видим клечи мајка што за сином плаче
А над њом се црне мараме вијоре
Зар у сваком веку морамо у ропство
Ко то гради срећу на туђим сузама
Где одоше осмех, радост и спокојство
Ко залупи врата на нашим кућама
Затварам дланове ко да чувам сено

Од погане кише што стогове кваси
Зауостављам оно ђаволе вретено
Што у коло хвата срећу што се гаси
И све ко да неће, радозналост тражи
Отварам дланове да будућност видим
Промичу ми сенке ко на мртвој стражи
Видим неке људе због којих се стидим
Отимају, краду, ко пред смаком света
Њима ништа није вредно нити свето
Сабирају људе у малена гета
Куда они прођу све поста проклето
Утапам у воду дланове што цвиле
Да удавим змије и бештије смрти
Осећам да гмижу и по мени миле
Покајничке душе и Ад што их врти
Сад нестају тихо у тој црној води
У рекама длана душе им се даве
Танана је нит што води слободи
Само частан човек зна вредности праве
Длановима гребем о камене стене
Испадају лица њихових целата
Искежени зуби, уста пуна пене
Пале сенке рата у каљуге блата
Избелеше моји крвави дланови
Процвета боквица на меким прстима
Усахли су туга, чемер и болови
Поврати се осмех на сувим устима
Опет зраци сунца кожу пробијају
И заблиста дуга што дланове веже
Прсти се по њима меко привијају
Сва проклетства сада кроз дланова беже

ГОМИЛА ПАЈАЦА

Не желим да живим овако мртав
Без страсти, без жеље, без икаквог надања
Не желим да остарим овако млад
Изгубљен у бескрају људског страдања

Погрешне адресе, погрешне заставе
Читав живот идем другом страном улице
Гомила пајаци из краљеве представе,
Кочијом прашине судбину ми односе

Зато зовем те
У овој ноћи лудила
Узми душу моју
Да би јој пресудила

Пођи са мном
треба ми твоја близина
Буди моја
Једина моја победа

А тебе нема крај мене у мраку
Да ме будиш својим сновима од кашмира
Загрлиш ме песмом одагнаш слутњу сваку
За срећу војнику у паклу презира

Не желим да гледам уморне људе
Што свој зној ђаволу продају
Дижем сидро и бежим одавде
нисам спреман на још једну издају

Зато зовем те
У овој ноћи лудила
Узми душу моју
Да би јој пресудила
Пођи са мном
треба ми твоја близина
Буди моја
Једина моја победа

НОЋАС

Ноћас је било бучно у мојој глави
Свађали се разум и срце
Никако да нађу разлог прави
И да се договоре за убудуће

Срце би све брзо и јако
Разум жели све полако
Срце би све одмах и сада
Разум хоће срце да савлада

И тако по целу ноћ уз ужасну вику
Не воде рачуна о мени јаднику
Што слушам њихове којештарије
Па се питам шта је страшније

Да ли слушати срце лудо
И пратити њега до краја
Или сачекати још једно чудо
Да разум изађе из очаја

Решио сам, не слушам никог
Нека ме даље очи воде
Зато ћу замолити срце и разум
Да ме њихових савета ослободе

Ваљда ће се тако опаметити
И признати један другом
Да се морају хитно осветити
Ако желе да их даље водим са собом

ВЕРУЈЕМ

Верујеш ли у истину
Верујеш ли у њене окове тајне
Када се закључа у теби дубоко
Да сама себи верна остане

Верујеш ли у реч
Верујеш ли да је никада
Никоме нећеш рећи
Макар те ставили на крст

Сигуран да из тебе никада неће потећи
Верујеш ли у себе
Да ли си јак као што си некад био
Свестан да могу главу да ти одрубе
Па макар ти живот о концу висио

Запитај се шта је истина
Корак до среће
Или два до туге
Да ли ће твојим животом и даље да тече
Месечев прах по ободу дуге

САМОЋОМ ОСВАЈАМ СЛОБОДУ

Сам не могу променити свет
Требаш ми ти и шака поноса
С тобом лакши је високи лет
Дигнута су чела у часу заноса

Рука Господа престаје да бира
Кад се уздигнеш изнад судбине
Узмеш ствар у своје руке
Потопиш несрећу у тамне дубине

Заједно можемо подићи лавину
Прекрити душе обичних смртника
Обрисом светла у мрклом мраку
Кренути стазом поносних ратника

Устани брате помози
Храбро, на себе не мисли
Размисли шта ти доноси
Живот у овој мочвари

Устани брате, помози
Храбро, идемо заједно
Време нам живот односи
Не сме да ти буде свеједно

ОТВОРИ ОЧИ

Отвори очи уснули сањару
Није време за тугу
Узбуркај воду, замути бару
Узми радост за слугу

Удахни живот, испали метак
У овај дан досадни
Увек постоји изузетак
Загризи и храбар постани

Живот је игра краља и пијуна
Ти буди мудар да осетиш
Када чујеш реч узбуна
Страх мораш да победиш

Зато играј не оклевај
Играј за срећу из навике
Зато играј и не дремај
Долази време за ратнике

СУДБИНА

Ја немам неки свој план
И не знам шта ће се сутра десити
Само коракнем у нови дан и
Знам да ће судбина све то решити

Ја немам неки свој пут
Којим ћу стићи на краја света
Био он црн ил' трњем посут
Судбина ће њиме да ме прошета

Ја немам неки свој склад
То мора да је много досадно
Само за срећом осећам глад
За то је судбина задужена одавно

Али зато имам једини циљ
Да будем сјај у твојим очима
Запалим ватре љубавни фитиљ
Ево се за шибицу са судбином отимам

ДЕО СИ МОГ ЈУТРА

Ти си део мога јутра, дана и ноћи
Завеса што пада на крају трећег чина
Ти си моја снага, понос, сенка у самоћи
Последња кап живота у чаши белог вина

Ти си мој говор, моја реч, моја тишина
Жута искра сунца на врелом хоризонту
Ти си моја радост, ситна сребрна паучина
У којој сам заробљен као војник на фронту

Ти си моја променада, корак и бекство
Тврдоглава бол, танка игла на компасу
Ти си моја омча, гиљотина и проклетство
Које црни ђаво чува заденуто о појасу

Ти си Пепељуга, Снежана и Трнова Ружица
У мојој те бјаци има ко златне прашине
Ти си тврди конач на ком је удица
Са мамцем од плаветно коване истине

ЈЕСАМ ЛИ ТИ РЕКАО

Јесам ли ти рекао да сам опет био бржи од пахуља снега
Осмехом покрио све твоје трагове да не залече
И да сам као и увек искрен до сржи
Исповедио се пред твојим сликом
Као пред иконом
У нади да ће мисли бар на кратко да се среде
Говорио сам тихо, да не пробудим вечност
Док су анђели са олтара певали песму Богородичног Успења
Помињао твоје лице, твоју чедност
Шаптао да си постала моја краљица вере и поштења
Помињао руке, очи, усне твоје зреле
Тражио речи да те клетва не такне или покоси
Сагнуте главе, као да очекујем опрост и помиловање
твојих руку
Што су ме силно волеле
Миловао ваздух речима волим те
А у даљини, као златна киша с неба
Чуле се косе жетелаца и њихови снажни откоси
Спајао сам небо и земљу, исток и запад
Просипао жеље из светог Грала као пчеле по ливади
Заклињао се својим песмама о теби, о нама, о истини
Спреман као гладни вук за напад
Само да рањено срце још једном тугу победи

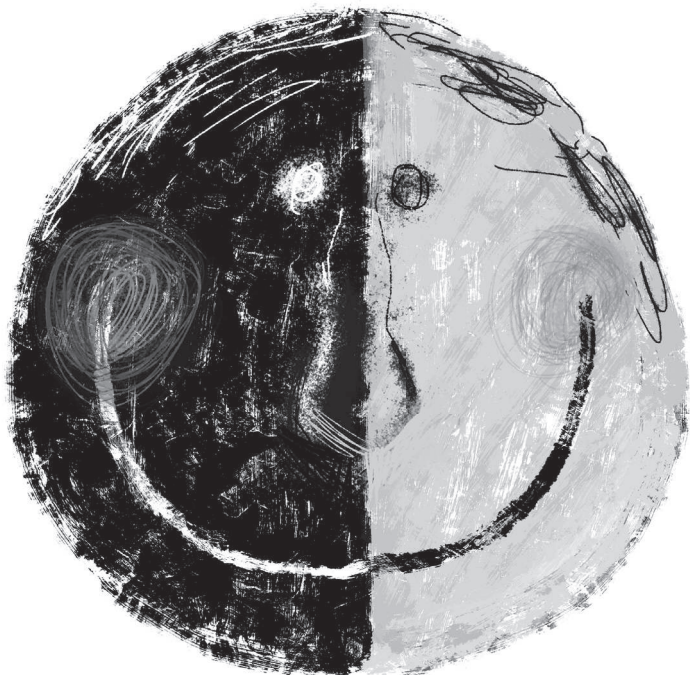
ТИХОВАЊЕ

Размишљаш колико тишина може трајати
И колико су јаки њени дрвени печати
Што ситним прахом нечуја
Заптију ти ушне шкољке
Па стварност постане нестварна
Време постане безвремено
А живот тако прост и једноставан
Да га меким изданцима снова
На коцке можеш резати
Па сваку коцку у пчелињи восак истопити
На знатижељу случајним пролазницима послужити

Размишљаш колико тишина може гласно говорити
Кад ушима одзвања њена спокојна киша мира
Саздана од ситних капљица вечног сумрака
Нежних као тетива насмејаног месеца
И где се она са другом димензијом живота пресеца
Тим живим куглама које трају у невидљивој слободи
Размишљаш колико у тишини можеш жив остати
Где је почетак а где крај њеног задњег титраја
Зна ли се она понекад од своје самоће застидети
Има ли друго име њена пурпурна планета очаја
Стану ли сунчеве пеге у њене свилене џепове
Или јој се одсјај крсти у име молитвене истине
Размишљаш, могу ли њени сребрни каишеви
Запарати кожу ветру, том врагу немирном
Да ли она зна да осети твоју потребу
за њеном близином

Имају ли њени потоци вечно уклесан пут
Мења ли свој корак као што га мења месец жут
Замишља ли своју мисију као балон од сапунице
Који када пукне растрчи се у слепе градске улице
И својим миром покрије ову ноћ, августовски врелу
Па као спокојни неми шаптач положи свој длан
На сваком недужно склупчаном телу

Размишљаш ли о томе ти
Сада већ размишљам и ја
Како је нежна и мека
та прозирна тишина

ДОКЛЕ

Докле понизности, докле блата
Докле лизања туђих тањира
Има ли те памети, да брат до брата
Прекине стегу тешких синџира

Докле понизности, докле пузања
Докле вагања јесмо ли Срби
Ко ће тражити поштовања
За жртве што хладна земља љуби

Докле понизности, докле лакеја
Што туђе ципеле језиком чисте
Сачекаће вас хероја пуна алеја и
Послати у ад, на дно, у чистилиште

Док вијоре орлови на Нотр Даму
Машите продани тој срамоти
Опет сте оставили Србију саму
Да грца и пати у својој Голготи

.

МАТИЈА

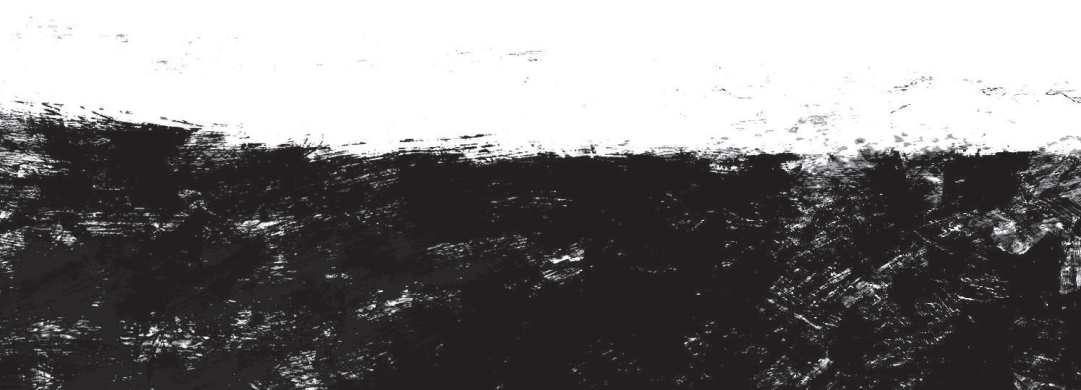
Ма баш те брига
Ако те забране
Твоја свака књига
Има тврде стране
Једина је брига
Ако рука стане

Кад му забранише Црногорци да уђе у Црну Гору

ВУЧИЈА ДОЛИНА

Ово је вучја долина
Ово су свилена времена
На педаљ од сумрака
Бачена клица злог семена
Камен као најбољи друг
Под главу једини ослонац
Забрављено рало и плуг
Док гушу стеже поводац
Име нам се полако затире
Вода бестидна у уши улази
Рука пала од оштрице секире
Сенка смрти лицем пролази
Дим пакла сад стеже и гуши
Гурнута кола низа страну
Видик нестаје, све се руши
Само да деца жива остану
Ако сам осуђен нека буде
Стаћу пред стрељачки вод
На част онима који осуде
Морнара који не напушта брод

ОЧИ

Очи,
Очи,
очи туђе
Заискриле на све стране
Да ли могу с тугом некуд
Да не виде моје ране

Очи,
очи,
очи туђе
Лажу месец да спавају
А у зору само кликћу
Трепетом се претварају
Као да су посестриме
Зле прилике и зле среће
Па све виде у невреме
Е више ме гледат неће

ГОРА СИОНСКА

Љубав је највећа молитва
Са вером, надом и истином
Љубав та стаза каменита
Спира грехе хлебом и вином

Љубав, та небеска краљица
Честица свемирске доброте
Љубав као звезда репатица
Одагна ђавоље работе

Љубав извор свих радости
Крепка старица исконска
Љубав та посуда чедности
Прозрачна као Гора Сионска

КАД СЕ РОДИХ

Кад се родих ја заплаках
Од среће ил' туге не знам
Пупку врпцу оштро срезих
С три кила и један грам

Кад прогледах је се следих
Неба плавог у недоглед
Од гледања се повредих
И задобих плави поглед

Кад се родих ја запевах
Још одзвања гласни крик
Зраке Сунца ко да сневах
Видех мајчин драги лик
Насмејих се красном лицу
Подој примих халапљиво
Стиснух руку у песницу
Загрих је нестрпљиво

Још ме држи осећање
Да се живот нови рађа
Нема места за кајање
Живот плови као лађа.

.

ВРЕЛА КРВ

Јеси ли то опет дошла да ме видиш
Ти грозна смрти, сестро моја драга
Да ли се то можда мог живота стидиш
Па ме чекаш у кочији малог црног врага

Зашто си се тако сетно растужила
Прођи ме се, иди, сада другоме крени
Коме си те руке танке испружила
Не труди се да их шириш према мени

Јеси ли ми опет пререзала вене
Док крв не истече из палог тела
Чекаш да ми нога опет теби крене
Како би се с тужном судбином сусрела

Залуд драга моја, крв ми је још врела

ВЕТАР ПИЈАНАЦ

Опет је попио ветар пијанац
Кривуда путем, размеће лишће
У сусрет му иде јаблан старац
Руку му пружа и јако стишће

Грле се руке два стара друга
Толике године заједно трају
Заувек везани ко стара пруга
Њихове кораке препознају

Свије се ветар о старе гране
Окачи на лишће свилену косу
Ујутру када зора будна сване
Лице ће умити о свежу росу

ПРОМЕНИ

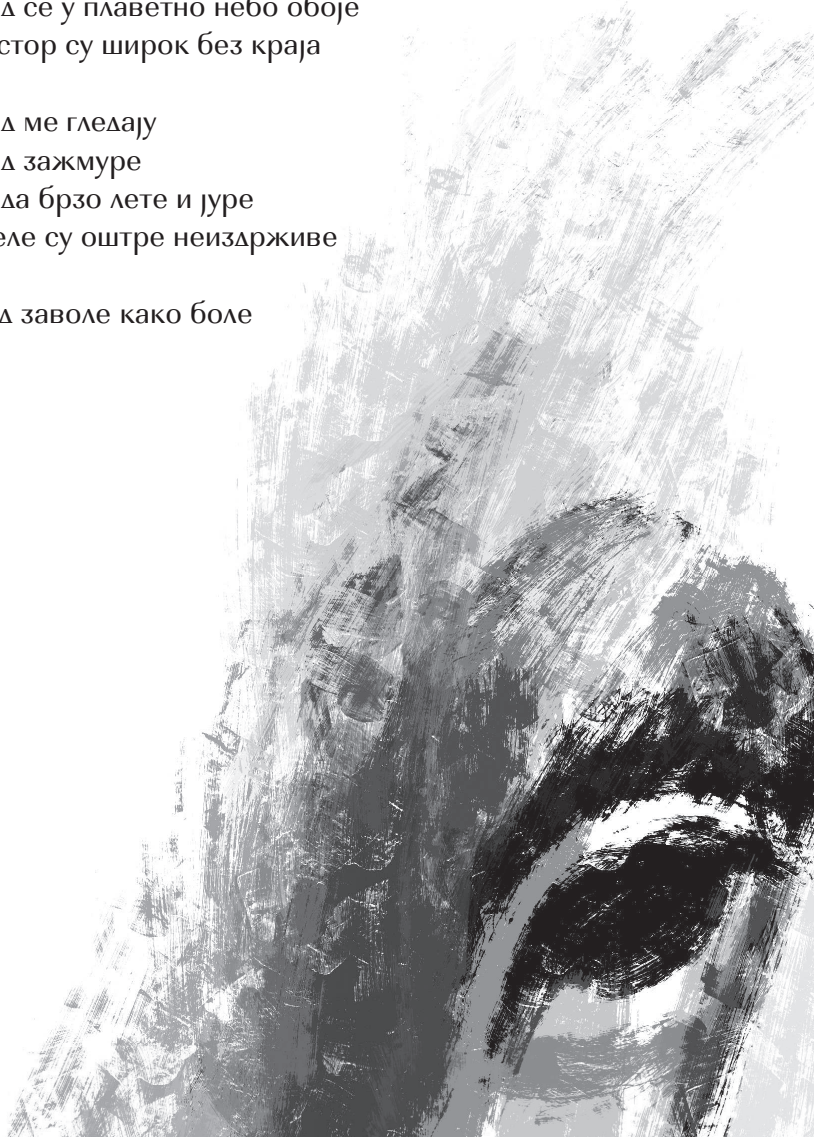
Ножем забоди у парче земље
Привуци је ближе срцу
Чујеш ли је како стење
Као тиха ноћ у бегунцу
Приљуби чело на меку траву
Прими зелене влати слободе
Једино тако ћеш сачувати главу
Од мача крвника који бode
Коленима јој притисни образ
Блатњавом чизмом крени
Постоји само један путоказ
Уради нешто, промени

ПОГЛЕД

И кад су туђе очи
И кад су моје
И кад се у плаветно небо обоје
Простор су широк без краја

И кад ме гледају
И кад зажмуре
И када брзо лете и јуре
Стреле су оштре неиздрживе

А кад заволе како боле

КРИЛА ГОЛУБИЦЕ

Свугде по пољу логорске ватре
А мисли склупчане у љуску лешника
По пољу развучене чергарске шатре
У којима леже душе песника

У свакој по једна песма сија
Лебде као мехури од сапунице
Чекају зору, њу чекам и ја
Да се смире под крилом голубице

НЕ ЗОВИ МЕ

Зови ме убицом и целатом
Зови ме грехом твоје слободе
Нећу ти држати мач над вратом
И просути понос као чашу воде

Зови ме својим судњим даном
Ђаволом који ти грли несаницу
Ја ти нећу везати очи марамом
И гурнути у слабине своју песницу

Можеш тражити да ти одузmem живот
И звати ме поганом живом раном
Одбијам, јер желим те имати живог
Скрупчаног пред жртвом ти прекланом

Зови ме, преклињи, моли, плачи
Нећу се сажалити над твојим животом
Знам, тешко је када те савест окачи
О забоден клин и смеје се грохотом

Требао си о томе раније мислити
А не трчати за својом похотом.

ЗНАШ ЛИ

Знаш ли како се убијају људи без иједног метка
Техника свима добро позната постоји од прапочетка
Прво га погледом лажно прокажеш као обичну хуљу
А затим му лукаво иза леђа обучеш лудачку кошуљу
И док му се смеју ти му ископај велику дубоку рупу
Па га тешким псовкама у њу гурни без додира руку
Видиш ли, није тешко убити најбољег међу људима
Права ситница, и не граничи се са највећим чудима

Само знај тешко је носити такво погано срце у грудима

ШИШАРКА БОРА

Слива се суза низ шишарку бора
Полегао, стар је, ал још се држи
Распукла се његова стара кора
Одувек је био од времена бржи

Видео је то што нико видео није
За све ове године од постојања
Он још увек ћути и тајне крије
Све због части и поштовања

Ал дође време да га зли људи
Кашиком багера из земље изваде
Заспао је да се никада не пробуди
Свака тајна са њим оде и нестане

НАША ДЕЦА

(у спомен њиховој младости)

Нису били спремни те ноћи
Да буду нечије покретне мете
Ни слутили нису да их у самоћи
Чекају душмани на бајонете

Мирно су седели, играли карте
За столом ко брат до брата
Храбрији од војника са Спарте
Када се силом отворише врата

Нису имали ни секунд времена
Да заштите своје младе годинице
Неке у срце, неке у темена
Прострелише злобне очи убице

И зачу се лајање бесних пушака
Стотина куршума ка њима крену
Падеше деца, на хиљаду угрушака
Поклонише животе злом времену

Вукота, Светислав, Зоран, Драган
Клонуше главама као да заспаше
Придружише им се два Ивана
Злотвори проклети добро циљаше

Мирис барута и мирис крви
Затворене очи од неверице
Да ли ће неко устати први
И потрчати у правцу убице

У трен се све стиша, нема тишина
Само се јауци преживелих чују
Ноздрве гризе барутна прашина
Анђели мртвима душе оплакују

О зар су морали, о Боже мили
Нашу недужну децу да побију
Град Пећ плаче, земља цвили
Да ли ће крволоци казну да добију

Од тада прође много пролећа
А у Панди као да још картају
Млађана деца као шест свећа
Још увек своју правду чекају

ПОКАЈАЊЕ

Шта бисмо били без смрти
Вреће у танкој кожи везане
И овај пролазни живот крти
Живели као биљке срезане

Шта би смо без њене близине
У незнању када ће нам доћи
Увели би као цвеће крај врзине
Плашећи се надолазеће ноћи

Шта ће нам овај живот без краја
Коме то прија столетно грање
Кад смо са њом на корак од раја
Уз благослов опроста за покајање

ТРЕШЊА

Није она било каква трешња
У њој су се крила моја пристаништа
Корен јој је посађен и бујао са мном
Још од мог изласка из породицишта

Била је и остала само моја трешња
Исте године смо угледали свет
Наша веза је бивала све тешња
Увезани као ласте за први лет

Сваки месец март и почетак пролећа
Почињао је нашим јаким загрљајем
А у мају њена тачкасто црвена одећа
Толила је глад слатким залагајем

Млади зелени лист за мене нови дан
Танка крта грана била ми ко година
На њеним годовима сам одсањао сан
Та крошња постала је моја краљевина

Али једног дана 99-те...

Загрмеше бомбе, прснуше шрапнели
Зачу се неописиво јака бука
Удари њену крошњу ваздух врели
Пун несносне врелине са гомилом јаука

Родне гране су јој намах пале
Кора стабла као да се сасушила
Трешње су њене суве постале
Док је гледала како се кућа рушила

Сакривен ко сужањ иза њеног стабла
Дрхтала су горким плачем моја рамена
Од целог имања остаде само табла
Са породичним именом испод камена

Ја у немилости с будућим временом
Она сада ископана зарад нове зграде
Иако је нема и даље клија семеном
Успомена на њу што у срцу остаде

ВИТОВА СТЕПЕНИШТА (посвећено Витомиру Николићу)

Када ти душа заспе под степеништем
или у неком празном железничком вагону
Плавим очима пред спавање загри месец
сретни сестру таму у танком жипону

Па пре него што запливаш у својим топлим сузама
урони у мека сећања са таласима и медузама

И немој да жалиш над судбином која те бичује
тешким ветровима што од срца кору одваљују
Сети се како мирише никшићко предвечерје
Док даме штиклама асфалт милују

Сваку твоју мисао - слобода нема границе:
приљуби уз образ, јер су њихове сенке твоје најбоље
другарице

И то што си пијан у времену које те од рођења јури
по набубрелим кафанским зидовима и њиховим сликама
Док се твојим ципелама увек јако жури
према новим изазовима, видицима и приликама

Заврти ту чигру среће која никад не зна где ће стати
јер можда ће баш она у њено наручје да те врати

У њене Интима и у њена Друмовања
У њене Зима и Разгледнице из умирања
У Слика детињства и Одметања
У Корачнице или у неко време пуно предсказања

СЕНКА

Ако се осмехнеш
сунчаном дану
Испратиће те једна сенка
Биће ти јасно
Као на длану
Да је то сенка доброг човека

Ћутљива, тиха
Без пуно буке
Танано клизи по стрмини
Понекад спора
Понекад журна
Често се загуби у прашини

Ал брзо изађе
Из тог мрака
Хвата те снажно за ногавице
И попут небеског
Звезданог зрака
Другим сенкама покрије лице

Нестаје само
Кад тмина дође
И облаци прекрију твоја плећа
Сакрије се
Док месец прође
Да би се појавила дупло већа

Кад год се окренеш
Она збрише
Око тебе танане кругове прави
И нежно
Попут пролећне кише
Помилује те меком руком по глави

Чисто да знаш
Да ниси сам
И да те никад оставит неће
Буде ли имала
Светлости грам
Увек ће бити део твоје среће

НЕДОУМИЦА

Јеси ли спреман да умреш за снове, сањаш ли нека нова времена, пушташ ли папирне бродове да отплове таласима слободе на клици плодног семена

Гуше ли те магле што себично крију зраке сунца које живот буде, имаш ли снаге када ти отровном стрелом срце пробију да обуздаш страст и вољу своје пожуде

Хоћеш ли моћи судбини лице дотаћи својом врелом жељом у тихом пропадању, или ћеш опет хром се олтару примаћи и тражити опрост у светом Христовом здању

Можеш ли загрљајем примити звезду падалицу што исконом лута до новог рођења, или ћеш снове везати за лудачку столицу спутан од вечитих изазова у страху свога двоумљења

Има ли бар мало храбрости у тој препуној здели твојох вечних неспокоја, можеш ли бар једном себи у лице рећи : брига ме за све, урадићу онако како ми је данас воља

Јер драги пријатељу...од нечега се умрети мора

СВЕТИ РАТНИК СА КОШАРА

Слободу чува на чуки вражјој
Снегом покривен веран до сржи
Војник у својој љубави снажној
За хладну пушку душом се држи

Децембар гуди кроз смрзле гране
Ноћ капке притисла ко камен хладни
Језа већ дозива зору да сване
Како су кући, јесу ли гладни?

Уз фијук метка што ваздух пара
У сузном оку живот му пролази
Како је отац, како је стара?
Кнедла у грлу сама надолази

Нема он страха од псина рата
Ништа му не могу ни бајонети
Само га дубока туга хвата
Што деци не може бар кестен однети

Тад севну небо искрама смрти
Зачу се тутањ што земљу рије
Клонула глава на живот крти
Распукла буква војника крије

И сад након двадесет година
У стаблу заробљене војничке муке
Скривена туга ко хиљаду истина
Још Кошаре скривају ратне јауке

УРЕЗАНА ПОСВЕТА

Кад све побели
Рука кроз косу ће проћи
Гледаћеш у цвет увели
Ил' стари лампион у ноћи
И ноћи које долазе
Постаће свемир у бескрају
А дани који одлазе
Малене трешње у мају
Сваку ћеш бору урезати
Погледом у бели зид
За рукав сећање потезати
Да ти рабистри вид
Јер тешко је себи веровати
А животу још је и теже
Због чега ћеш сочно опсовати
Као кад ти се ципела одвеже
И босоног се затрчати
У своја пурпурна сећања
Где ће те спремно чекати
Пољубац с венчања

Гомила старих писама
Која још миришу на марципан
Једна фротир пижама
Отворен роман непрочитан
Коме су корице искрзане
Као ревер старог капута
Странице концем увезане
Слова по њима просута
И једна реч се издваја
Која ти осмех навлачи
У љубав све претвара
А ти све јачи и јачи
Јер име прве љубави
Па нека ти је и сто лета
Не може да се заборави
Јер ти у срцу остане
заувек урезана посвета

ЧАСТ МИ ЈЕ

Част ми је
Што ми руке везасте жицом
Док вас ударају моје речи грмљавином
Као руском хаубицом
И не може нико да ме спречи
Да ваше трагове сперем улицом

Част ми је
Што још могу гласно говорити
Док други ћуте своју тишину
Себи ћу врата слободе отворити
Чуће они који желе истину
Јер зрном части могу свачију душу осолити

Част ми је
Што ваше гњиле руке не могу
Ухватити ово срце бегунца
Јер се не молимо истом Богу
Једини сам остао потомак сунца
Што вам још увек пркоси с ногу

Част ми је
Што стежете зубе када ме видите
Сад вам се у лице смејем
Зато или ме убијте или идите
Ја осмехом уплашене људе грејем

ГЛАДНИ НОВЕМБАР

Загризао новембар у кору октобра
Мекану од лишћа танколисних липа
Вуче сусрет зими та јесења гозба
Док се мирис јутра кроз маглу просипа

Загазио новембар у дуње и крушке
Милује им лица, мирисом се слади
Под ногом му шуште кукурузне шушке
Свој дуњалук за живота почиње да гради

Провирују сове, беже црне ласте
Осетила вучица да је време посту
Само њему жеља све већа расте
Да послужи вечеру ветру старом госту

Ал' ветар тај момак не дође ко самац
Девојка му киша ситних плавих капи
Пристануо са њом уз лимени чамац
Да наздрави вечери, чашицу искапи

СРЕБРНА ВРАТА РАЈА

Ти ниси била само обични јунски мирис липе
Или мирисна дуња што хвата дах у подруму
Ти си била вулкан жеља које јако прекипе
И остају са звездама у новом универзуму

Ти ниси била само обичан новембарски дан
Коме коцке калдрме броје ситне кораке
Ти си од првог трена била мој најлепши сан
Који ме носи високо у мекано плаве облаке

Ти ниси била само обичан пољубац судбине
Који случајне пролазнике састави и спаја
Ти си од првог тренутка била једини глас истине
Лаки ветар што отвара сребрна врата раја

ГРУМЕН ЗАБОРАВА

Коме глава служи заборавау
Претке своје пробио је копљем
Пробудиће аждају троглаву
Унуке ће жигосати робљем

Коме срце од страха трепери
Кукавички да избегне метак
Тај ће веру продати невери
Лажи ће му бити сав иметак

Који љубав лицемерју даје
Да завара слуге лаковерне
Убиће га вране из потаје
Иструлиће понос и поштење

Шака страха, грумен заборава
Кад се смеша у исту зобницу
Направиће од човека брава
Који себи сам копа гробницу

Не сме душа да дозволи пониз
Нема пара које скупит могу
Храброст, понос за последњи угриз
Покајање на исповест Богу

ОГРАДЕ

Оградом се својом бране
Ограђени од истине
Оградише стрме стране
Ограђене главешине

Оградише браћу своју
Оградом од сувог страха
Ограђени у спокоју
Оградама црног мрака

Оградише срце, душу
Оградише због функције
Оградама својим пишу
Мрачну страну историје

ПРАЗНИК РАДА

Освануо празник рада
Изнад нашег лепог града
Поранили пре петлова
Млади људи свих полова
Па се јури добро место
Не иде се тамо често
На ливаде и шумарке
Понели са собом чварке
Ђевап месо и ражњиће
Сакрили се под бориће
Да распале ватру јаку
И ударе по вињаку
Јер жестина прво креће
Ражањ прасе док окреће
А очи се само цакле
Руке ватри се примакле
Да се ргне које дрво
Ватру треба пазит прво

Е сад први ко је дошо
Тај је богме добро прошо
Јер тек креће права фрка
За празник се добро крка
А нервоза све је већа
У ваздуху се осећа
Нигде нема доброг места
Као да је време мреста
Кад пристиже овај свет
А ја да сам као проклет

Сваки празник ми преседне
Нема клупе баш ниједне
Да се столњак бацит може
Помози нам драги Боже
Сад кад крене џангризање:
Могоао си спават мање
Шта ћу сад са кифлицама
Могла сам и кући сама
Зар пред сваки излет наш
Пивом се демолираш
Па ми јутром тестеришеш
Још да мемоаре пишеш
А комшије у цик зоре
Ко кад кренуше на море
Нечујно се извукоше
Сто под бором поставише
И ено их где се цере
Нека што се пије, ждере
Већ се сласно облизују
На стомаке показују
У земљу бих сад пропала
Очи бих ти ископала
Зар и данас да ме брукаш
Па ћеш опет да ми кукаш
Да је земља ладна била
Бешика ти прехладила.

Ћутим, трпим не говорим
Морам место да освојим
Гепек препун ко месара
Ма дао бих брдо пара

Само кад би могли брате
Место да ми лоцирате
Пропашће ми светли план
Да проведем један дан
У природи на слободи
Кад се леви празник роди
Ал ауто тад заштреца
Сервис рађен крај месеца
Па зар и ти да ме издаш
Шта се ко коњ неки гиздаш
Немој сада брате мили
Зар смо се за то борили
Све смо прошли ко два друга
Чија је то сад заслуга
Да ме издаш у невољи
Боље пуцај ил' приколоји
Али авај, стаде рага
У сред шуме, о бестрага
Још ми само ово фали
Ђаволи га растргали
Да ме куне фамилија
Е да ми је дереглија
А не ова шклопоција
Знам, пуно је емоција
Али сад би је полупао
Мењач би јој ишчупао
Па гурнуо низа страну
Само муке да престану.

Шта ће жена, мора гура
Допаде јој авантура

Да са мужем и два сина
У том недостатку плина
Узбрдо сад кола гура
Последња је дошла ура
Са фризуром дотераном
снажно гура својом страном
Ех да јој је кући стићи:
Нећу са њим више ићи
Ни на свадбу ни сахрану
Ограду ће армирану
Поставити свуд по стану
Неће ми се кваке тицат
Нити столу се примицат
Сањаће он крофне вруће
Може јести ал' ван куће
Ил код своје мајке миле
Која рађа „имбециле,,
Подметну ми своје „чедо,,
Па сад пева збогом бедо

Ствари ми се измакоше
Мислим није тако лоше
То што мислим везе нема
Олуја се ево спрема
Волан држим и нишаним
Да некога не ударим
Ал не иде ништа лако
Тешко ми је да бих плако
Сад пролази узбрдица
Ено је и ливадица
Паркинг морам да потражим

Ове моје окуражим
Па бар мало пригрисл нешто
Гурали су и то вешто
До куће још има пута
Само да се не залута.

Али хоћеш мајчин сине
Ко да испустих дизгине
Како прођох врхом брда
Искочише ко из крда
Појурише коњске снаге
Све низбрдо јуре раге
И кочнице отказаше
Точкови ми отклизаше
Не знам шта бих сада прво
Дочека ме једно дрво
Па уз треску и галаму
Докусири ову драму
Поче киша да ромиња
Кад излете дивља свиња
Без питања и пардона
Залете се та сотона
Покупи ми ногу снагом
Закуках за кућним прагом
Шта ће мени празновање
Требаће ми боловање

Ђопам тако сав поражен
Гледам женин поглед „блажен“,
Из којега сукће ватра
Дама апсурдног театра

Са све пунђом и марамом
У рукама са саламом
Из гепека што испаде
И пред њене ноге паде
Дал ћу жив стизат кући
И у кревет се увући
Лежаћу бар чет'ри дана
Кад ме лупи та салама
Посред главе без питања
Без упита мога стања
Преврнух се у кунету
Постах жртва том излету

Нема кола нит превоза
Ја онако читав срозан
Опазих да из кривине
Шкрипе гуме лимузине
Сав пресрећан дигох прст
Шофершајба носи крст
Баш из правца Београда
Долази у сусрет Лада
Сав поцепан и жалостан
Ко да обрах зелен бостан
Препознадох блиско лице
Комшије су из улице
Маше жена, машу деца
Видели нас, то на кеца
Ал кад видех онај кез
Јој да ми је митраљез
Да одглумим Отписане
Да и њима Лада стане

Знао сам да неће стати
Нити ће се освртити

Тако паде и ноћ црна
Шума хладна несигурна
Кад наиђе шумска стража
Ловочувар нас опажа
Заустави своју Ниву
Осећа се баш по пиву
Изненађен и весео
Као да је кума срео
Рече кратко упадајте
И ништа ме не питајте

ЧУПАВИ И ЗАЛИЗАНИ

Чупави, зализани,
брадати и обријани
Свак седи на својој страни
Као да су одабрани

Седе, бране своје место
Замесили меко тесто
Изоштрили чуло шесто
Беспослени врло често

Па се смеју сваком лицу
Тиме лече несаницу
Свугде саде своју клицу
Убијају доколицу

Око њих сад коров ниче
Из њихове труле приче
На тај начин се челиче
Један другом увек сличе

Зар не виде у болести
Вредније је с неким сести
Несебично због савести
Кору хлеба с њим појести

Казати му где си брате
Да те људи одмах схвате
Један другог сачувате
Јуначки се испевате

И на крају загрлите
Поздравите, пољубите
Један другог испратите
Неприлике одвратите

Чупави, зализани,
брадати и обријани
Делима се образ брани
Седимо на истој грани

И БИ ДАН

И би дан
Сив као и сваки други
У коме јутра почињу шкрипањем троле
Која меко савија доле низ улицу
И би сан
Који се полако мрви
Низ кров црвене куполе
И слива се на хладну псећу губицу

И би живот
Као и свугде на свету
Где се прекрстиш јутром
Да се захвалиш Богу на још једном јављању
И би топот
Циганских коња у гету
Док се чађави ветар тром
Препустио свом досадном котрљању

И би сенка
Страха из осаме
Који се држао за глас смртника
Као проходило дете за дрвену колевку
И би семенка
Среће, радости и истине
Која расте у грудима несрећника
Па одпузи као пелин уз високу смреку

И би место
Једино слободно за сести
Поред кога је црна смрт седела
Са усправно дигнутом косом
И би нешто
Што ме је стезало по савести
Само да ме судбина не би одвела
За давно изгубљеним поносом

И би разум
Моје једино склониште
Због кога излетех на првој станици
Као детлић из свог ушушканог гнезда
И би лагум
Којим су ми очи одјуриле на бојиште
И као на звезданој граници
Чекале да крене љубави најезда

И би љубав
Као пророчанство
Да се њоме заувек морам умивати
Ако желим да свет од страха ослободим
И би светлост
Када се њено височанство
Иза тајни престало скривати
Јер сам срцем успео да је погодим

Због ње бих могао још једном да се родим.

СИН ЈЕДИНАЦ

Погнуте главе ми старац долази
Очију испраних од тешког бола
У души рана што никад не пролази
Седа у крај канцеларијског стола

Дошао сам да вас питам нешто
Учтиво ми се по реду представи
Скрива влажну марамицу вешто
Рука на челу да нешто не заборави

Тишина, ћути док узима ваздух
Као да ће из њега пући грмљавина
Надимају се груди, зноји се пазух
Док говори како је изгубио сина

Каже, био ми је син јединац
Узданица, ласта моје среће
Уби га крвавих руку злочинац
Очи ми га више видети неће

Заробљен оста у нашој кући
Бранио се од бесних паса
Хтели су га из куће извући
Самом му није било спаса

Поглед му се на кратко подиже
Стиска зубе челик да покида
Погледом стреља, приђе ми ближе
Само правда може ране да извиди

Не тражим од Бога да ми га врати
Знам да је сада у рајском врту
Само нека им истом мером узврати
Морам за живота да подвучем црту

Зноје се руке, жалосно гледам
Шта рећи старцу који спас тражи
Страх да му погрешан савет не дам
Јачи је од страха на мртвој стражи

Наставља старац, крећу му сузе
Каже сина би им и опростио
Али зашто ми посекоше воћњак
Зашто млади воћњак Бог их убио.

Шта им је скривило то младо дрво
Шта им је крив младе воћке цвет
Сина сам шездесете добио прво
Па воћњак садио са ових прстију десет

И желео да му свадбу спремам
Да шљива стигне и ракија млада
Сад ни сина ни воћњак немам
Чему старачко срце да се нада

Устаде хитро па кораком лаким
Крену ка излазу као да се стиди
Моје срце његову тугу испрати
Дај Боже да бар на небу сина види

ПАЉЕНИЦА

Устаните непоклани
Да вас видим и пребројим
У живе сте уписани
Ја сам мртав, не постојим

Устаните, одбраните
Сваку хумку напуштену
И заувек постаните
Јабланови злом времену

Устаните, понесите
Паљеницу за умрле
Светом водом пошкропите
Своје руке обамрле

И немојте страха носит
Не може вам нико ништа
Док вас прате свете сене
У бојишта због огњишта

ЗАХВАЛАН

Загледај се у своје дланове. Видећеш да су препуни малих и великих слова, кратких речи, реченица и рима, које сам ти на поклон даривао да их доживотно чуваш. Да ме се бар некада сетиш када их онако јако стиснеш и исцедиш себи у душу. Јер никад не знаш када ће се наши дланови опет срести. Можда у неком срдачном руковању или заједничком радовању, можда у кратком поздравном махању или очајању, можда у тужном стискању или снажном поетском плескању. Никад не знаш шта ће сутра бити, јер од својих дланова ништа не можеш сакрити и кад будеш пао они ће те придићи, и када се за ивицу литице будеш држао они ће те изнад ње издићи, па све и када неког од себе одгурнеш неки други дланови ће ти прићи, али знај да се на њихову дубину никада нећеш навићи. Зато се свакога јутра у њих огледни, нека ти умију поглед жедни, у њима пронађи срећу за нови дан, и све што у њима будеш држао, буди им захвалан, као што сам ја теби захвалан.

Захвалан јер сам твојим длановима одабран.

НАШИ ДЛАНОВИ

У скорашњем разговору један мој брат од тетке, прилично начитан зубар, попут вечно намргођеног Јована Скерлића рече ми: „Садашње рецензије се свODE само на хвалоспеве, без академске критике која се бави описивањем, тумачењем и реалном проценом дела и аутора.“ Не би ли задоволио строге критеријуме књижевне критике збирку „Дланови“ сам посматрао кроз лупу, тражећи у њој и најмању фалинку. Узалуд!

У свеобухватном кругу, симболу вечности, заувек увезани животом или сећањима за свој родни град, наш пут се завршава тамо где је почео. Многи своје последње дане проведу у сновима, шетају улицама вољеног града ослушкујући како крошње њишу причу о старим временима. Сетно се присећају лепих дана, на рђаве гледају са поносом. Посебни људи у опустелој кући скину паучину, наместе поломљене ћерамиде, усправе тарабе и покосе запуштено двориште, кресну варницу у давно угашено огњиште и спале изгубљене године. Тако ради и Миладин Дабетић у својој збирци „Дланови“.

На свом дугом путовању, пловећи ка родној Пећи као Одисеј, тражи смисао и Битно (је) живота, посматра дуги лет Птица (песмарица) према југу. Креће из луке сећања у песми Кад се родих и похвали Хвала ти мајко; Трешња у његовом дечачком дворишту још цвета. Испод Крила голубице, Будно око нетремице прати куда гази Чизма рата, шта раде Деца исте мајке у Вучјој долини. Бршљаном утоплава и Каменом подупире успомене на метохијске зоре, осећа Мирис душе, Ветар, Уздах слободе... и све то ставља на наше Дланове.

„Загледан у међе на длановима
Обрис судбине своје тражим
Тражим тајну о будућим сновима
У тим линијама снажним“

Овако моћни, величанствено продоховљени стихови најбоље говоре о раскошном таленту песника. Најлепше песме изгледају једноставно, свако помисли „ја бих то могао написати“, али то је привилегија тек неколико људи са ових простора. У песмама Тиховање, Туга, Ветар пијанац и Гладни новембар, милују нас тишина и нежни звуци виолине. Кад је сетан Миладин не пролива сузе над тешком судбином, већ општу безвољу разгони бритком речју која је присно топла и утешна. На крају сваког казивања, а песма није ништа друго већ исказ срца, шаље поруку, износи свој став, бунт, отпор према неправди... Промишља о свим раздобљима живота, о његовој скучености и пролазности, глача и позлађује српске белеге. Наша деца и Свети ратник са Кошара су његова Паљеница за умрле. Нека им је вечна слава и хвала! Површно читање књиге намеће утисак да је црним пером исписана општа недовољност, заборав, нестајање; исцртане су мрачне сенке које лебде изнад нас. Дабетих није дескриптивни писац природе, бистрих потоака, излазака и залазака сунца; није позер који зна како да усрећи читаоца. Можда је његов крајолик налик Бодлеровом, зато и одговара овом времену. Не покушава да истину и правду пренесе у небеске висине већ је тражи овде на земљи, за себе и за друге. У свој изгнанички кофер лепо је сложио све што краси човека Метохије: искреност, поштење, част, пркос. Стоички подноси зло које нам чине моћници и потресно клечи пред Светим крстом, Исповеда се на Гори Сионској.

Он има чисто срце, сочну, јасну и недвосмислену реч, снове необуздане и горак укус садашњице у устима. Његова песма велича отаџбину, лепоту, младост и снагу на један посве друкчији начин од већ виђеног. Гордо и пркосно одговара Нико гвожђе неће савит`, упире прстом и пита Знаш ли... „како се убијају људи без иједног метка? Техника свима добро позната постоји од прапочетка...“ Вечита љубав према завичају и домовини, којој даје Срце на дар, кидају задње комаде његове и наше душе.

У насловима љубавних песама нема имена жена, не ословљава их ни у стиховима. Пева једној жени Кад срца уздишу, која је његов идеал љубави, нежности и оданости. Шаље јој Плишани пољубац, своје мисли, заједно шетају алејама младости, чак и месечари по њеним сновима. Дубоко је загледан у очи у којима спавају птице, одмара у хладу њених трепавица, напаја се са њених дланова. Никада је не грди, ништа јој не замера, само страхује да јој је посветио мало љубави. Нетипично за једног Црногорца. Маниром пећког мангупа написао је шаљиве песме Мали кер, Пуж и до суза ме довео Празник рада. Урезана посвета и још доста песама досегле су знатне висине, али се морам овде зауставити. Не бих да Садржај на крају књиге изгуби смисао. После прелепих „Птица песмарица“ и „Битно је“ опет је засијала пећка звезда високо изнад града и наше, заувек наше, Метохије. Овога пута он иде у ширину да би загрлио васколики српски род, уздижући га ка Богу, Светом Сави и кнезу Лазару.

Титула поете је већа од царске. Миладин Дабетић је својом јаком, искреном и несвакидашњом поезијом заслужио ту титулу.

Александар Лабан

БЕЛЕШКЕ О АУТОРУ

Рођен у Пећи 14. септембра 1967. године. Миладин је основну школу и надалеко чувену гимназију похађао у Пећи, након чега успешно окончава студије на Правном факултет у Приштини. Прво запослење започиње у адвокатској канцеларији свога оца све до 1999. године и НАТО разарања, када попут десетине хиљада Срба напушта родну Метохију. Тренутно је члан Адвокатске коморе Београда. У браку са супругом Тањом и отац предивне деце Огњена и Исидоре. Поезију је писао за своју душу и музику, све док у књижевним круговима није препознат као

врстан песник. Од тада је заступљен у зборницима поезије и књижевним часописима. Такође је уврштен у књигу Историја српске поезије Косова и Метохије 1951-2022, што доживљава као посебну похвалу. Поред писаних издања, песме објављује и у електронској форми на својој фејсбук страници Птице песмарице. Управо тако се зове и његова прва самостална збирка поезије, штампана 2019. године у издању Српског књижевног друштва „Завет Видовдану“. Три године након „Птица песмарица“ свет је угледала и друга збирка сугестивног наслова „Битно је“. Обе представљају истински празник поезије, а тек ова најновија „Дланови“. Уверићете се сами.

САДРЖАЈ

УДАХ СЛОБОДЕ	7
ТУГА	8
МИРИС ДУШЕ	9
ВЕЧИТА ЉУБАВ.....	10
СВЕТИ КРСТ	12
БУДНО ОКО	13
ДОБРОДОШЛИ	14
МАЛИ КЕР.....	15
ПОЉУБАЦ ОД ПЛИША.....	19
ДЕЦА ИСТЕ МАЈКЕ	20
БРШЉАН.....	22
ВЕТАР	23
ПОНОС	24
САМОВАЊЕ.....	26
ИМА НАС	28
ЧИЗМА РАТА.....	30
СЕЋАЊА	32
ХВАЛА ТИ МАЈКО.....	33
ИСПОВЕД.....	34
КАД СРЦА УЗДИШУ	36
БЕСПУЋА	37
НИКО ГВОЖЂЕ НЕЋЕ САВИТ	38
ПУЖ.....	40
СРЦЕ НА ДАР.....	43
ЧУДНО ОПЕЛО	44
ГОРЧИНА	45
КАМЕН	46
ДЛАНОВИ.....	47
ГОМИЛА ПАЈАЦА.....	50

НОЂАС.....	52
ВЕРУЈЕМ.....	53
САМОЋОМ ОСВАЈАМ СЛОБОДУ.....	54
ОТВОРИ ОЧИ.....	55
СУДБИНА.....	56
ДЕО СИ МОГ ЈУТРА.....	57
ЈЕСАМ ЛИ ТИ РЕКАО.....	58
ТИХОВАЊЕ.....	59
ДОКЛЕ.....	61
МАТИЈА.....	62
ВУЧИЈА ДОЛИНА.....	63
ОЧИ.....	64
ГОРА СИОНСКА.....	65
КАД СЕ РОДИХ.....	66
ВРЕЛА КРВ.....	67
ВЕТАР ПИЈАНАЦ.....	68
ПРОМЕНИ.....	69
ПОГЛЕД.....	70
КРИЛА ГОЛУБИЦЕ.....	71
НЕ ЗОВИ МЕ.....	72
ЗНАШ ЛИ.....	73
ШИШАРКА БОРА.....	74
НАША ДЕЦА.....	75
ПОКАЈАЊЕ.....	77
ТРЕШЊА.....	78
ВИТОВА СТЕПЕНИШТА.....	80
СЕНКА.....	82
НЕДОУМИЦА.....	84
СВЕТИ РАТНИК СА КОШАРА.....	85
УРЕЗАНА ПОСВЕТА.....	86
ЧАСТ МИ ЈЕ.....	88

ГЛАДНИ НОВЕМБАР.....	89
СРЕБРНА ВРАТА РАЈА.....	90
ГРУМЕН ЗАБОРАВА.....	91
ОГРАДЕ.....	92
ПРАЗНИК РАДА.....	93
ЧУПАВИ И ЗАЛИЗАНИ.....	100
И БИ ДАН.....	102
СИН ЈЕДИНАЦ.....	104
ПАЉЕНИЦА.....	106
ЗАХВАЛАН.....	107
НАШИ ДЛАНОВИ.....	108
БЕЛЕШКЕ О АУТОРУ.....	111

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

821.163.41-14

ДЕБЕТИЋ, Миладин, 1967-

Дланови / Миладин Даветић. - Сомбор : Српска
читаоница "Лаза Костић", 2024 (Београд : I stuff). - 111
стр. : илустр. ; 20 см

Тираж 300.

ISBN 978-86-86903-17-4

COBISS.SR-ID 158494985